

Bijlage 2: Voorstel fietsendepot Haarlem

Steller: Paswerk-organisatie

Inleiding

In het kader van de aanstaande kringloopwinkel hebben wij contact opgenomen met de gemeente Haarlem om over de in beslag genomen fietsen te praten. Fietsen zijn namelijk altijd een zeer gewild artikel en er is moeilijk aan te komen. De gemeente wilde echter ook met ons in gesprek, omdat zij een probleem heeft met de huidige manier van fietsen opslag en beheer in het kader van handhaving. In het gesprek zijn 2 opties besproken, die wij uit zouden werken.

Huidige situatie Haarlem

Er worden in Haarlem op jaarbasis tussen de 3.600 en 4.000 fietsen per jaar in beslag genomen. Dit betreft fietsen die ergens geparkeerd staan waar het niet mag, tegen iemands bezit aan of gevaarlijk in de weg staan (foute fietsen), fietsen die lange tijd ergens staan (weesfietsen) of fietsen die opgevoerd worden, e.d (wrakken). Ook kan de gemeente fietsen weghalen als zij bv een straat op gaat breken (legale fietsen).

Dit aantal zou hoger moeten zijn als je een vergelijking maakt met andere gemeentes, namelijk zo'n 10.000 op jaarbasis. De gemeente zou ook wel meer willen handhaven, maar heeft er de ruimte niet voor.

Als er fietsen in beslag worden genomen, gaat een medewerker van handhaving (BOA) naar een locatie en merkt de fietsen door een sticker op het frame te plakken met daarop de mededeling dat de fiets door de gemeente verwijderd wordt, als hij niet door de eigenaar weggehaald wordt. Na zo'n 3 a 4 uur komt men terug om de gemerkte fietsen op te halen. Het ophalen en transport wordt verzorgd door Spaarnelanden die een vergoeding vraagt per ingezet uur, hetgeen gemiddeld neerkomt op ongeveer € 4,50 per fiets.

De fietsen worden afgeleverd bij het fietsendepot (Slot van Nieuwerkerkstraat, Schalkwijk), waar een deel van de fietsen binnen staat (140 m²) en het grootste deel buiten (280 m²). De maximale opslagcapaciteit is zo'n 800 fietsen, waarbij de fietsen buiten tegen elkaar aan staan (liggen). Er wordt op dit moment geen check gedaan of de fiets gestolen is.

Als een burger zijn / haar fiets op wilt halen, moet hij / zij een afspraak maken en kan hij / zij op 2 momenten in de week terecht. Na aantonen dat hij / zij de rechtmatige eigenaar is, kan de fiets, na het betalen van € 20 weer meegenomen worden (dit is beschikking; zonder extra kosten) Er wordt ongeveer 15% van de foute en legale fietsen door de eigenaar opgehaald. Na 3 maanden (formeel 90 dagen) zijn de fietsen eigendom van de gemeente en worden zij verkocht / gegeven aan goede doelen of als oud ijzer afgevoerd.

De totale kosten die met dit traject gemoeid zijn, zijn niet bekend. De gemeente Amsterdam heeft berekend dat de kosten € 75 per fiets zijn. Dat zal in Haarlem minder zijn, omdat zij geen oplossing biedt zoals in Amsterdam, maar desalniettemin toch behoorlijk.

Knelpunten

- Te weinig opslagcapaciteit, waardoor er minder handhaving is dan men zou willen.
- Geen check of de fiets gestolen is, waardoor risico van heling van gestolen waar.
- Derving aan opbrengtzijde, omdat gemeente niet het maximale uit verkoop fietsen kan halen; men mag er niet aan verdienen
- Huidige kosten niet in beeld (Amsterdam € 75 per fiets; Haarlem?)
- I.v.m. kostenbesparing wil men van huidige ruimte af; ook teambegeleider naar andere functie.
- Beperkte openingstijden voor burger om fiets op te halen, slecht bereikbaar met openbaar vervoer.

Opties

1. Paswerk zorgt voor voldoende doorstroom door alle fietsen na 3 maanden van de gemeente over te nemen en deze maatschappelijk verantwoord te hergebruiken of af te voeren

2. Paswerk neemt de volledige functie van deponthouder plus afvoer fietsen over

Oplossingen elders

Om meer inzicht in de materie te krijgen hebben wij ons georiënteerd hoe andere gemeentes deze processen managen. Hier volgt in het kort enkele opvallende punten.

Venlo

Hier heeft men alleen fietsen in opslag die door burgers bij de politie worden aangemeld. Zij krijgen het niet rendabel en stoppen er op korte termijn mee.

Purmerend

In Purmerend wordt de depot functie ingevuld door een kringloopbedrijf (Noppes) zijn slaan de fietsen op in het magazijn, waar zij bakken hebben gemaakt met haken, waaraan de fietsen half hangen. Deze bakken kunnen in een magazijnstelling geplaatst worden. De meeste fietsen hangen echter aan haken op de begane grond.

Leiden

In Leiden worden zo'n 200 fietsen per week aangeleverd door handhaving.

Handhaving maakt van iedere fiets een foto (voor inbeslagname) en merkt m.b.v. A4-tje de fiets met een Proces Verbaal nummer. Dit PV nummer is verder in het proces van belang.

De foto's van de in beslaggenomen fietsen worden door handhaving op een website gezet, die iedere Leidenaar kan inzien (mooi van opzet: <http://www.fffw-leiden.nl/>)

De fietsen worden opgeslagen door het kringloopbedrijf (Het Warenhuis) op PV-nummer.

Burgers kunnen hun fietsen ophalen m.b.v. PV-nummer, moeten aantonen dat zij rechtmatig eigenaar zijn, a.h.v. fiets sleutel en krijgen fiets mee na betaling van € 26, vertoon van geldig ID en ondertekenen van het (vooraf ingevulde) Proces Verbaal. Na ophalen wordt dit in website verwerkt. Er is zo'n 2.400 m2 beschikbaar, waar 1.200 fietsen in fietsrekken kunnen staan. Er is een (aparte) fietswinkel, waar (opgeknapte) fietsen worden verkocht en onderdelen en fietsreparaties kunnen worden uitgevoerd. Dit alles met behulp van mensen met een achterstand of in een leer-werktraject. Bruikbare fietsen die niet zelf verkocht worden, worden doorverkocht aan andere kringloopwinkels. Niet-bruikbare fietsen worden als oud-ijzer verkocht.

Amsterdam

In Amsterdam staan ruim 10.000 fietsen opgeslagen. Alle fietsen staan buiten, hier wordt door burgers nauwelijks een probleem van gemaakt. Het depot is een eind van het centrum verwijderd. Er worden op jaarbasis 65.000 fietsen in beslag genomen. Er zijn 6 medewerkers werkzaam bij de balie en de back office. Hiernaast is een club van wel 40 mensen (25 FTE) werkzaam voor het inboeken, opslaan, wegzetten, ophalen, graveren, dit zijn mensen vanuit de arbeidsmatige dagbesteding van Philadelphia. Er wordt bijna 50% van de fietsen opgehaald. Kosten voor burgers is € 10 (voor € 20 wordt de fiets gebracht) is lang niet kostendekkend, maar wethouder wil dit (vooralsnog) niet verhogen. Na 3 maanden worden de niet opgehaalde fietsen geschonken aan instellingen, of per opbod verkocht op een veiling. Hier mogen alleen bonafide bedrijven aan meedoen. Er is een controleur om dit te checken. Op de veiling leveren de fietsen redelijk wat op. Wrakken (indeling wordt door handhaving gemaakt) worden apart gezet en na 2 weken vernietigd.

Voorkeur

Na de oriëntatie fase hebben wij de voorkeur om het gehele traject over te nemen.

Het is een mooie werksoort voor onze doelgroepen (SW, WWB en arbeidsmatige dagbesteding) en wij denken de fietsen goed te kunnen vermarkten via onze kringloopwinkel en andere punten in de gemeente, bovendien ontzorgen wij de gemeente. Het meest belangrijke punt is de locatie. Indien wij voor locatie Cruquius kiezen, dan zijn wij voor burgers uit Haarlem via openbaar vervoer en auto goed bereikbaar, hoewel het wel een behoorlijke afstand is vanuit Haarlem Noord. Indien Paswerk ook voor Haarlemmeer deze functie in gaat vullen, dan is het weer wel centraal.

Een locatie in Haarlem is op dit moment nog niet voorhanden.

Processen

De processen zien er dan als volgt uit:

| Proces | Subproces | Vragen / opmerkingen | Door |
|-------------------|---|--|--|
| Fietsen ophalen | Bepalen welke fietsen Doorknippen slot in vrachtwagen vervoer naar depot lossen bij depot | foute fietsen & weesfietsen (verschil in aanpak?) | Gemeente (BOA's) Spaarnelanden |
| Ontvangst depot | registratie check op diefstal plaatsen in database fysiek opslaan | gestolen fietsen apart zetten | PW |
| Ophalen bij depot | burger doet melding afspraak maken aantonen eigenaarschap afgifte registratie | betaling van € 25 | PW |
| Afgifte depot | eigendomsoverdracht van gemeente check op staat van fiets registratie afvoeren | na 90 dagen verkoopbaar / opknapbaar / afval | PW |

Financiële gedeelte

Uitgangspunten:

- Voor opslag fietsen in eindsituatie tussen de 1.500 en 2.000 m2 nodig.
- Burgers betalen bij ophalen fiets een vergoeding voor bewaren van € 25 dat naar Paswerk gaat. (i.p.v. de € 20 die nu naar handhaving gaat)
- 15% van de fietsen wordt opgehaald
- 40% zijn wrakken, overige 45% gaat naar kringloop
- wrakken leveren € 3 op; opbrengst door kringloopwinkel € 30 per fiets
- totaal inzet mensen: 1 voorman, 3 SW-ers en 6 mensen uit dagbesteding

| Benodigde investeringen: | |
|---|-----------------|
| Omheining / hekken plaatsen | € 7.500 |
| rekken aanschaffen en plaatsen | € 12.500 |
| Camera's | € 3.000 |
| Keet voor balie plus aansluiting | € 4.000 |
| software voor locatiebeheer | € 3.000 |
| software voor check op gestolen fietsen | € 12.000 |
| onvoorzien | € 8.000 |
| Totaal | € 50.000 |

| | | jaar 1 | Jaar 2 t/m 5 |
|-----------------------------------|---------|-----------------------|-------------------------|
| Opbrengst | | | |
| oud ijzer | € 3,00 | 1.600 € 4.800 | 4.000 € 12.000 |
| ophalen | € 25,00 | 600 € 15.000 | 1.500 € 37.500 |
| kringloop | € 30,00 | 1.800 € 54.000 | 4.500 € 135.000 |
| Totaal | | 4.000 € 73.800 | 10.000 € 184.500 |
| Afschrijvingskosten (5 jr) | | € 10.000 | € 10.000 |
| Huisvestingskosten | | € 30.000 | € 30.000 |
| Personeelskosten | | | |
| leiding + overhead | | € 25.000 | € 25.000 |
| voorman + 1 tot 3 SW | | € 25.000 | € 50.000 |
| dagbesteding 2 tot 6 | | € 10.000 | € 30.000 |
| Resultaat | | € -26.200 | € 39.500 |

Met andere woorden het is kostendekkend, mits we wel snel opschalen naar zo'n 10.000 fietsen op jaarbasis. Overige algemene kosten zijn (nog) niet meegenomen....

Conclusie:

De businesscase om het fietsendepot aan Paswerk uit te besteden wordt bij opschaling kostendekkend.

Dit voorstel is voor de gemeente nagenoeg kosten neutraal. De rekeningen voor transport van Spaarnelanden worden nu ook door de gemeente betaald; dit blijft zo. De gemeente heeft niet meer de beschikking van € 20 voor in beslag genomen fietsen die opgehaald worden, maar hoeft ook geen depotruimte meer te huren inclusief bezetting.

Het zou op de locatie in Cruquius kunnen, hoewel we er wel dan voor moeten investeren, hetgeen met zich mee brengt dat er een 5-jarig contract opgesteld wordt, zodat de afschrijvingskosten geborgd zijn. Hier willen wij wel graag een proeftijd op zetten van een half jaar, om een mogelijkheid te hebben om, indien kosten significant anders liggen dan verwacht, hierover in gesprek te kunnen gaan.

Haarlem zal het aantal ingenomen fietsen moeten opvoeren door middel van actievere handhaving, om boven break even te komen.

Veel kosten zijn uitgewerkt, maar lang niet alle. Ook zijn er eventueel nog andere locaties in Haarlem mogelijk, maar die zijn ons nu niet bekend.

Mocht het zo zijn dat er wel degelijk geschikte ruimte in Haarlem voorradig is, die Paswerk tegen maximaal € 15 per m² per jaar kan gebruiken, dan zullen we dat overwegen.

Indien de gemeente positief tegenover deze case staat, zullen wij de gegevens nauwkeuriger in beeld brengen.

Het spreekt voor zich dat er in de situatie dat wij het depot overnemen er een nauwe samenwerking met handhaving moet zijn.